

חיל-היסוד

צבא ההגנה לישראל הוא בעיקרו צבא של כוחות-מילואים, של אורחים העוסקים בעבודות בנין ופיתוח הארץ אך הנכונים בכל רגע לאחוז בשלח ולהשיב מלחמה שערה. צבא מסוג זה הוא לפי מהותו צבא-רגלים. צבא מסוג זה הכרח הוא שיהיה צבא מעולה, ובעיקר הכרח הוא שכל החילות שבו יהיו מסוגלים לסייע כמיטב יכולתם למסד העיקרי שבו, לחיל-הרגלים. אך הדבר מחייב את החיל הזה. הוא מחייב אותו לכושר לחימה מעולה, ומעל לכל — לרוח איתנה. עיקר עומס הלחימה יהיה נופל עליו, ודרושה לו ידיעה רבה. גם באשר לאורח לחימתם של שותפיו — החילות האחרים. כי רק בהיותו מצויד בידיעה רחבה ועמוקה ביותר יוכל להפיק את מלוא הסיוע אשר יתר ורועות הצבא מסוגלים להעניק לו. ולכן, גם כיום, כלפני מאה שנים ויותר, — „שילוב כל החילות מביא לעצמה מכסימלית“, כפי שביטא זאת אז קרל פ. קלאוזביץ בספרו „על המלחמה“.

חשוב, על-כן, שגם איש חיל-הרגלים וגם איש החילות האחרים יכירו שגם כיום אין תחליף לחיל-הרגלים כחוט-השדרה של המלחמה וכנושאה העיקרי.

במשך כל התפתחות המלחמות הופיעו תמיד נביאים שונים שהפיצו תורות על ירידת ערכו של חיל הרגלים כחיל עיקרי של הצבא. כך סברו, בין שתי מלחמות העולם, שיהיה ניתן לנהל מלחמות באמצעות זרוע-האוויר בלבד. אותו גנרל איטלקי, דוהא, הוכיח באותות ומופתים שבאמצעות די מפציצים אפשר יהיה להשיג במהירות את מטרתה של כל מלחמה, שהיא „שבירת רצון האויב להלחם“. ואכן, היו שנטו לקבל תורות אלו, מעודדים גם ע"י הצלחת חיל האוויר האיטלקי בחבשו. אך הנה באה מלחמת-העולם השנייה והפכה את הקערה על פיה. אמנם המלחמה באוויר היתה זירה חשובה במלחמה בכללה, אך היא לא הכריעה: החל מה„בליץ“ הגרמני על אנגליה, וכלה בהפצצות האסטרטגיות של בנות הברית על גרמניה. תורה שנייה, שנתבדתה אף היא, היתה זו שנתבססה על התבטלותו, כביכול, של חיל הרגלים בפני השריון. נביאי תורה זאת ראו בדמיונם את שדה הקרב החדש כזירה למרוצי מפלצות-פלדה פולטות אש לכל העברים, ולא הקצו במשחק האכזרי הזה כל מקום לרגלי „האומלל והדל“, מחוסר המגן והניידות. אמנם ראשית התוקפנות הגרמנית הצדיקה לכאורה תאוריה זו, אך במהרה השתנתה התמונה וגם במלחמת-העולם השנייה היוו עוצבות הרגלים את רוב מניינם ובניינם של כל צבאות העולם.